

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ Й НАУКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 14

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет технологій та дизайну, кафедра технологічної освіти
ВСП «Львівський навчально-науковий центр професійної освіти»
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Львівський медичний університет
Міжнародна благодійна організація «Лідер Якості»
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України
Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży (Польща)

Dragomanov Ukrainian State University
Faculty of technology and design, Department of technological education
Subdivision “Lviv Educational and Scientific Center for Professional Education”
Danylo Halytsky Lviv National Medical University
SS of NULES of Ukraine “Berezhany Agrotechnical Institute”
Lviv Medical University
International charity organization “Leader of the Quality”
State scientific institution “Institute of Modernization of the Content of Education”
of the Ministry of Education and Culture of Ukraine
Lomza International Academy of Applied Sciences

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ Й НАУКИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 14

**MODERN TRENDS IN DEVELOPMENT OF EDUCATION
AND SCIENCE: PROBLEMS AND PERSPECTIVES**

COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS

Issue 14

Київ – Львів – Бережани – Ломжа

2024

Kyiv– Lviv – Berezhany – Łomża

2024

УДК: 37. 01 : 001

ISSN 2663-9718

Сучасні тенденції розвитку освіти й науки : проблеми та перспективи: зб. наук. праць / [гол.ред. Ю.І. Колісник-Гуменюк].
Київ – Львів – Бережани – Ломжа, 2024. Вип. 14. 240 с.

Головний редактор:

Колісник-Гуменюк Ю.І., доктор педагогічних наук, доцент (м. Львів, Україна)

Редакційна колегія:

Кільдеров Д.Е., доктор педагогічних наук, професор (м.Київ, Україна)

Харламенко В.Б., кандидат педагогічних наук, професор (м.Київ, Україна)

Литвин А.В., доктор педагогічних наук, професор (м. Львів, Україна)

Руденко Л.А., доктор педагогічних наук, професор (м. Львів, Україна)

Жибак М.М., доктор економічних наук, професор (м. Бережани, Україна)

Олійник П.В., доктор фармацевтичних наук, професор (м. Львів, Україна)

Голіяд І.С., кандидат педагогічних наук, професор (м.Київ, Україна)

Шарлович З., кандидат педагогічних наук (м. Ломжа, Польща)

Копельчак М.П., кандидат педагогічних наук, доцент (м. Львів, Україна)

Чаплик В.В., кандидат медичних наук, доцент (м. Львів, Україна)

Гуменюк О.М., кандидат педагогічних наук, доцент (м. Львів, Україна)

Гуменюк В.В., доктор педагогічних наук, доцент (м. Львів, Україна)

Гурська І.С., кандидат економічних наук, доцент (м. Бережани, Україна)

Технічна верстка:

Гуменюк В.В., доктор педагогічних наук (м. Львів, Україна)

Переклад англійською мовою:

Гуменюк В.В., Дубовик О.В. (м. Львів, Україна)

У збірнику наукових праць відомі дослідники, педагоги-практики середніх загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних навчальних закладів, працівники закладів вищої освіти I-II і III-IV рівнів акредитації висвітлюють теоретичні й прикладні аспекти впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методів навчання у підготовці кваліфікованих робітників, молодших спеціалістів, бакалаврів, спеціалістів і магістрів.

Статті збірника подано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Видання розраховане на науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти.

© Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024

© ВСП «Львівський навчально-науковий центр професійної освіти», 2024

© Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2024

© ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут», 2024

© Львівський медичний університет, 2024

© Міжнародна благодійна організація «Лідер Якості», 2024

© Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, 2024

© Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, 2024

© Автори статей, 2024

ЗМІСТ *** CONTENTS

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ PEDAGOGIC SCIENCES		
<i>Литвин Андрій</i> <i>Руденко Лариса</i> <i>Lytvyn Andriy</i> <i>Rudenko Larysa</i>	Стандарти НАТО у професійній підготовці військовослужбовців NATO standards in the professional training of military officers	8
<i>Колісник-Гуменюк Юлія</i> <i>Kolisnyk-Humeniuk Yuliia</i>	Спрямування закладів вищої освіти на національне виховання студентської молоді Directing institutions of higher education to the national education of youth students	15
<i>Сліпчишин Лідія</i> <i>Оверко Роман</i> <i>Slipchyshyn Lidia</i> <i>Overko Roman</i>	Реалізація культурологічного потенціалу на уроках технології Realization of cultural potential in technology lessons	20
<i>Вановська Інна</i> <i>Vanovska Inna</i>	Основні аспекти організації самоосвітньої діяльності у військово-педагогічному процесі Main aspects of the organization of self-educative activity in the military-pedagogical process	26
<i>Пилипів Леся</i> <i>Пилипів Ольга</i> <i>Pylypiv Lesya</i> <i>Pylypiv Olha</i>	Академічна доброчесність у медичному виші: практичний вимір Academic integrity in a medical university: a practical dimension	33
<i>Кудрик Ліліана</i> <i>Сурмяк Глорія-Марія</i> <i>Kudryk Liliana</i> <i>Surmyak Gloria-Maria</i>	Роль культурно-дозвілєвої діяльності в розвитку емоційного інтелекту учасників освітнього процесу The role of cultural and leisure activities in the development of emotional intelligence of educational process participants	38
<i>Харламенко Валентина</i> <i>Шатова Олена</i> <i>Kharlamenko Valentyna</i> <i>Shatova Olena</i>	Цифровізація технологічної освіти: виклики та можливості Digitalization of technological education: challenges and opportunities	46
<i>Шарлович Зоя</i> <i>Sharlovych Zoia</i>	Теоретичні та методичні аспекти обґрунтування авторського семінару «Академічна доброчесність в сучасній освіті, науці і практиці» Theoretical and methodological aspects of the justification of the author's seminar "Academic integrity in modern education, science and practice"	50
<i>Пенцак Павло</i> <i>Pentsak Pavlo</i>	Сучасні вимоги до громадянсько-патріотичної підготовки майбутніх офіцерів у ВВНЗ Current requirements for civic and patriotic training of future officers in MİNE	55
<i>Кубська Лариса</i> <i>Kubska Larysa</i>	Сучасні тенденції розвитку медіапедагогічної грамотності освітян Current tendencies in the development of media- pedagogical literacy of educators	61

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

УДК 355.23:378.1

Литвин Андрій,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри практичної психології та педагогіки
Руденко Лариса,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри практичної психології та педагогіки
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності,
м. Львів, Україна

СТАНДАРТИ НАТО У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Анотація. В умовах розв'язаної рф повномасштабної війни проти нашої країни вагомим ресурсом для сектору безпеки та оборони є міжнародна технічна допомога та підтримка держав-партнерів, передусім членів Альянсу, зокрема в питаннях удосконалення систем управління, автоматизації, логістичного, медичного та іншого забезпечення, розвитку воєнно-технічного співробітництва, а також професійної військової освіти та підготовки військ. Відповідно до цього у статті проаналізовано стандарти НАТО, їх зміст, стратегічні напрями та запропоновано шляхи імплементації у вищу військову освіту України. Успішне запровадження в українських ВВНЗ цієї системи уможливило подальше впровадження концепцій і підходів, прийнятих у провідних арміях світу, забезпечує неперервність і гнучкість підготовки офіцерів, яка відповідає загальним тенденціям і новим вимогам до військової освіти.

Ключові слова: професійна підготовка, військовослужбовці; стандарти НАТО; система військової освіти.

Lytvyn Andriy,
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor at Practical Psychology and Pedagogy Department
Rudenko Larysa,
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor at Practical Psychology and Pedagogy Department
Lviv State University of Life Safety,
Lviv, Ukraine

NATO STANDARDS IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF MILITARY OFFICERS

Abstract: In the conditions of the full-scale war launched by the Russian Federation against our country, international technical assistance and support from the partner states, especially NATO members, is a significant resource for the security and defense sector, in particular in matters of improving management systems, automation, logistics, medical and other support, development of military and technical cooperation, as well as professional military education and training of troops. Accordingly, the article analyzes NATO standards, their content, strategic directions, and suggests

the ways of their implementation in the higher military education of Ukraine. The successful implementation of this system at Ukrainian higher education institutions enables the further implementation of the concepts and approaches adopted in the world's leading armies, ensures continuity and flexibility of officer training, which meets general trends and new requirements for military education.

Key words: professional training, military personnel; NATO standards; system of military education.

Українська держава впевнено рухається курсом на реформування сектору безпеки та оборони для співпраці та партнерства з Організацією Північноатлантичного договору (НАТО). Мета – підвищення боєготовності Збройних сил і відповідність критеріям щодо переходу на стандарти НАТО для ефективної взаємодії із силами країн Альянсу.

25 березня 2021 р. схвалено Стратегію воєнної безпеки України, розроблену відповідно до Закону «Про національну безпеку» (2018 р.) та «Стратегії національної безпеки України» (2020 р.). Цей документ визначає воєнну політику нашої держави і наближає до інтеграції у світовий безпековий простір. Створення системи всеохоплювальної оборони України на засадах стримування, стійкості, взаємодії «передбачає готовність сил оборони України, національної економіки, населення та всієї держави до надання відсічі збройній агресії проти України, нарощування спроможностей системи протиповітряної оборони, створення цілісної системи територіальної оборони, вжиття превентивних заходів щодо протидії воєнним загрозам, досягнення та підтримання спроможностей завдати противнику неприйнятних політичних, економічних, воєнних та інших втрат, з огляду на які він буде змушений відмовитися від ескалації або припинити збройну агресію проти України» [10]. З метою зміцнення кадрового потенціалу та нарощування спроможностей ЗСУ необхідний пріоритетний розвиток систем військової освіти та підготовки особового складу для сил оборони, а також розвиток системи воєнної науки, спрямованої на вирішення теоретичних і практичних завдань забезпечення всеохоплювальної оборони України, розроблення новітніх систем озброєння, військової та спеціальної техніки; трансформація професійної культури на основі принципів і стандартів НАТО в системах керівництва силами оборони, управління військами (силами), їх підготовки, військової освіти і науки» [10].

В умовах розв'язаної рф повномасштабної війни проти нашої країни вагомим ресурсом для сектору безпеки та оборони є міжнародна технічна допомога та підтримка держав-партнерів, передусім членів Альянсу, зокрема в питаннях удосконалення систем управління, автоматизації, логістичного, медичного та іншого забезпечення, розвитку воєнно-технічного співробітництва, а також професійної військової освіти та підготовки військ.

Професійна військова освіта (*Professional Military Education*) є ключовою для формування та розвитку військових кадрів, здатних до ефективного збройного протистояння на полі бою. Військова освіта є складною системою, а напрями її вдосконалення охоплюють реформування всіх її складових. Отже, врахування вимог досягнення сумісності та налагодження співпраці з НАТО має здійснюватись цілеспрямовано, стосуватися всіх основних форм і видів підготовки майбутніх військовослужбовців.

Освітнє законодавство трактує цю галузь як спеціалізовану освіту військового спрямування, яка здобувається за освітніми програмами на відповідних рівнях із метою набуття фахових компетентностей відповідно до військової спеціалізації, що забезпечують виконання фахівцем службових (бойових) функцій [8].

Оскільки Україна приєдналася до європейського освітньо-наукового простору та прагне бути членом Альянсу, то на заклади вищої військової освіти поширюються як вимоги європейської кредитно-трансферної системи відповідно до Болонської декларації, так і норми, передбачені стандартами НАТО [5, с. 96-97].

Елементами системи професійної військової підготовки офіцерів ЗСУ, як слушно зазначають дослідники, є інтегровані: теоретична; психологічна; фізична; тренажерна та полігонна; практична підготовка (стажування на офіцерських посадах у бойових військових частинах). Кожна базова складова підготовки офіцера вирішує специфічні завдання. При цьому необхідно так сконструювати елементи (засоби підготовки), щоб їх поєднання набуло системного характеру [9, с. 26].

Про перехід на стандарти НАТО у сфері оборони Україна оголосила ще у 2015 р. Стандарт НАТО (NATO STD) – документ, що встановлює загальні правила, визначає спільний порядок дій, закріплює єдину термінологію; він призначений для безпосереднього застосування органами військового управління країн-учасниць, конкретними організаціями та підрозділами. Угода зі стандартизації (STANAG) – це міжнародний договір, який регламентує уніфікацію адміністративних, технічних та оперативних питань, технічних процесів, а також озброєння та військової техніки, іншої матеріальної частини збройних сил країн Альянсу і країн-партнерів.

У документах Північноатлантичного договору стандартизація визначається як «розробка та реалізація концепцій, доктрин, процедур і проєктів із метою досягнення та підтримки функціональної сумісності, взаємозамінності й уніфікації, необхідних для забезпечення належного рівня взаємосумісності й оптимізації використання ресурсів у сферах оперативної діяльності,

матеріально-технічного забезпечення й адміністрування» [13, с. 1-7]. Стандарти НАТО об'єднані у складну взаємопов'язану ієрархію керівних і нормативних документів, серед яких виділяють такі [3]:

- союзні стандарти – власне стандарти НАТО (NATO STDs – Allied Publications, Multinational Publications) і стандарти держав-членів НАТО;
- супровідні документи: угоди (Standardization Agreement, STANAGs) та рекомендації зі стандартизації (Standardization Recommendation, STANRECs);
- інші документи, пов'язані із стандартами (Standardization Related Documents, SRDs) – доктрини, директиви, оперативні та тактичні оцінки, результати вивчення бойового досвіду, настанови з впровадження, каталоги, довідники, тренувальні матеріали тощо;
- стратегічні плани організації із стандартизації НАТО і національних агентств стандартизації (NSO/NSA Strategic Plan);
- інші прийняті для використання стандарти (non-NATO STDs).

Метою запровадження стандартів є забезпечення сумісності Збройних сил України і держав-членів Альянсу; вони ухвалюються на основі консенсусу і можуть бути реалізовані повністю або частково. Розробленням, узгодженням і супроводом обігу цих документів опікується Офіс стандартизації НАТО (NSO). Його завдання полягає в забезпеченні взаємоузгодженої, ієрархічної, багатовимірної та багатофункціональної реалізації єдиних стандартів, що забезпечить організаційну та технічну взаємосумісність в операціях і місіях [3, с. 341-343]. Діяльність зі стандартизації регламентує директива AAP-03 Ed.K «Directive for the Production, Maintenance and Management of NATO Standardization Documents».

Функціонально військові стандарти НАТО поділяють на [1, с. 76]:

- оперативні – спрямовані на планування застосування військ та обіймають питання військової практики (тактики, стратегії, бойової підготовки, проведення навчань, управління військами, підготовки бойових документів);
- адміністративні – стосуються термінології, військових звань, визначають процеси управління й обміну інформацією, порядок роботи з документацією тощо;
- матеріально-технічні – визначають єдині вимоги до озброєння та техніки, управління життєвим циклом, а також кодифікації предметів постачання, системи управління, командування та контролю, комплектуючих, інтерфейсів, витратних матеріалів, таких як боєприпаси і паливо тощо.

Ратифікація угоди зі стандартизації (STANAG) підтверджує обов'язок держави упроваджувати і застосовувати закріплені в них стандарти. Власне

стандартів НАТО існує близько 2000, а угод – близько 1300. Рівень стандартизації залежить від зобов'язань держави-партнера. Співробітництво з НАТО потребує забезпечення сумісності (compatibility), партнерства – взаємозамінності (interchangeability), а членство в НАТО вимагає досягнення уніфікації (commonality) підходів і алгоритмів діяльності [1, с. 75]. Для України нині відкриті всі рівні стандартизації задля співробітництва «з метою зміцнення безпеки і стабільності та співпраці у розбудові стабільної, мирної та неподільної Європи» [11].

Аналіз процесу стандартизації в НАТО дає підстави для висновку, що він супроводжується створенням системи стандартів, яка забезпечує розроблення, випробування й обслуговування всього життєвого циклу озброєння та військової техніки. Що три роки ці стандарти переглядаються – одні додаються до бази даних (NATO Standardisation Documents Database, NSDD), інші втрачають чинність. Останнім часом набуває поширення практика розроблення і прийняття стандартизованих рекомендацій (STANREC), які пропонують державам-членам найкращі практики запровадження стандартів і не потребують ратифікації. Зазначимо також, що в НАТО не існує механізму контролю та перевірки упровадження стандартів, оскільки це вважається добровільним і суверенним рішенням кожної держави. Жоден член Альянсу не ратифікував усіх стандартів. При цьому стандарти НАТО – це лише частина документів, спрямована на досягнення сумісності військових сил. Існують й інші євроатлантичні стратегії, принципи, норми і підходи щодо різних аспектів військової діяльності.

На думку українських науковців і практиків, серед першочергових для нас завдань – запровадження спільного з НАТО військового глосарію, прийняття стандарту картографічних символів, єдина з НАТО кодифікація озброєнь. Імплементация стандартів НАТО у професійну підготовку військовослужбовців потребує знання предметної області, володіння англійською мовою, а також розуміння політики НАТО щодо стандартизації у збройних силах коаліції та базових принципів цього процесу. Оцінки, які керівництво Альянсу дає виконанню прийнятих Україною Цілей партнерства, свідчать про безсумнівний прогрес стосовно послідовного упровадження натівських стандартів.

Концептуальні засади і підходи щодо системи підготовки військового персоналу, прийняті в державах НАТО, ґрунтуються на принципі «освіта впродовж військової кар'єри» та відображені у вимогах стандарту НАТО Vi-SCD 075-007 «Освіта і підготовка» [12]. У підготовці офіцерів ці вимоги не лише забезпечують отримання, розвиток і нарощування знань, умінь і навичок у системі вищої військової освіти, а й формування в них програмних професійних компетентностей щодо виконання функціональних обов'язків за посадою в

мирний час і бойових завдань у воєнний час, зокрема спроможність ухвалювати відповідальні рішення в екстремальних ситуаціях, вирізнятись мобільністю, динамізмом, здатністю реалізовувати свої професійні та творчі здібності у службовій діяльності [4, с. 2].

З урахуванням цих підходів та в контексті реформ у вищій військовій освіті України відбулись такі зміни [7]:

– перехід на трирівневу підготовку офіцерського корпусу. Тобто, здобуття військової освіти здійснюється за освітньо-професійними програмами (ОПП) і такими рівнями: *тактичний рівень військової освіти (L-1B – фаховий курс тактичного рівня; L-1C – командний курс тактичного рівня; L-2 – командно-штабний курс тактичного рівня); оперативний рівень військової освіти (L-3 – курс офіцерів об'єднаних штабів оперативного рівня); стратегічний рівень військової освіти (L-4 – курс вищого керівного складу стратегічного рівня; L-5 – курс стратегічного управління вищого рівня та державної політики)* [7, с. 12].

– запровадження діяльності «школи оборонного менеджменту» та «школи лідерства» як складових професіоналізації майбутніх військових фахівців;

– перегляд кваліфікаційних вимог і штатно-посадових категорій офіцерського складу стосовно освітніх ступенів («бакалавр», «магістр») і рівнів військової освіти;

– удосконалення механізмів мотивації на здобуття офіцерами освітніх (освітньо-наукових, наукових) ступенів на всіх рівнях військової освіти;

– перегляд та оновлення змісту освіти і фахової підготовки, послідовне впровадження в освітній процес процедур і стандартів НАТО. Національні документи з питань підготовки майбутніх офіцерів, які розроблені за участю експертів НАТО та отримали підтримку керівництва Альянсу, можна вважати такими, що відповідають політиці НАТО у сфері стандартизації.

Крім того, вітчизняні доктрини і бойові статуту, керівні документи, які стосуються тактичної ланки (взвод, рота, батальйон) повністю адаптовані до натівських стандартів. Штаби підрозділів також проходять підготовку, виконують операційні процедури, планують і управляють воєнними діями, керуючись цими стандартами [2].

Загалом, за прикладом країн-членів НАТО та з урахуванням досвіду війни в Україні успішно впроваджується новий алгоритм здобуття військової освіти, який базується на безперервності освітнього процесу та тісному взаємозв'язку та взаємозалежності між рівнем освіти і кар'єрним зростанням військовослужбовця [6]. Мета його застосування полягає не лише в забезпеченні відповідності критеріям вступу до НАТО, а передусім – у професіоналізації військової освіти, а отже – у підвищенні рівня компетентності випускників ВВНЗ на різних

ступенях та етапах професійної підготовки офіцерів. Для її подальшої оптимізації доцільно:

- упровадження стандартів НАТО в усі складові військової освіти;
- розроблення нових освітньо-професійних програм;
- модернізація інформаційно-освітнього середовища ВВНЗ;
- підвищення ефективності військової підготовки;
- психологічна підтримка здобувачів військової освіти.

Отже, у вітчизняній військовій освіті послідовно реалізується система підготовки офіцерів, наближена до стандартів НАТО, яка дає змогу прискорити професіоналізацію Збройних Сил України. Успішна імплементація в українських ВВНЗ цієї системи уможливило подальше впровадження концепцій і підходів, прийнятих у провідних арміях світу, забезпечує неперервність і гнучкість підготовки офіцерів, яка відповідає загальним тенденціям і новим вимогам до військової освіти.

Список використаних джерел

1. Возняк С., Іващенко А., Пеньковський В. Політика стандартизації північноатлантичного Альянсу. *Збірник наукових праць центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2016. № 2(57). С. 74–79.
2. Гірак Г. Як перехід на стандарти НАТО змінює українську армію. *Korrespondent.net*. URL: <https://ua.korrespondent.net/articles/4660108-yak-perekhid-na-standarty-nato-zminuiie-ukrainsku-armiui> (дата звернення: 15.03.2024).
3. Довідник НАТО (2001). Office of Information and Press NATO – 1110 Brussels – Belgium. URL: <https://www.nato.int/docu/other/ukr/handbook/2001/pdf/handbook.pdf> (дата звернення: 25.03.2024).
4. Інструкція з організації та проведення курсів професійної військової освіти (тимчасова). ВКП 7-00(01).01 : затверджено начальником Генерального штабу ЗСУ. 27 липня 2021 р. URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/instruktsiia-kursiv-prof-osvity-211011.pdf> (дата звернення: 20.02.2024).
5. Клячко В., Білявець С., Діденко О., Дем'янюк Ю. Стан, проблеми та перспективи трансформації військової освіти в контексті реалізації стандартів НАТО. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : педагогічні науки*. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2022. № 1(28). Ч. 1. С. 90–104.
6. Освіта та індивідуальна підготовка (E&ITD) 075-007 (10 вересня 2015 року): Спільна директива стратегічних командувань НАТО : довідкові матеріали. Київ : НУОУ, 2021. 178 с.
7. Перспективи розвитку системи військової освіти в Україні на шляху до досягнення стандартів НАТО. *Ukraine to NATO* : журнал. URL: <https://ukrainetonato.com.ua/osvita-ta-bojova-pidhotovka-za-standartamy-nato/perspektyvy-rozvytku-systemy-viyskovoi-osvity-v-ukraini-na-shliakhu-do-dosiahnennia-standartiv-nato/> (дата звернення: 20.03.2024).
8. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 15.03.2024).
9. Рижиков В., Діденко О. Застосування системного підходу в процесі формування готовності майбутніх офіцерів ЗСУ до професійної діяльності: теорія і практика. *Вісник*

Київського національного університету імені Тараса Шевченка: військово-спеціальні науки. 2021. Т. 1. Вип. 45. С. 24–28.

10. Стратегія воєнної безпеки України: затверджено Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text> (дата звернення: 12.10.2023).

11. Хартія про особливе партнерство між Україною та організацією Північно-Атлантичного договору. Дата набуття чинності: 9.07.1997. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002 (дата звернення: 05.03.2024).

12. BI-Strategic Command Education and Individual Training Directive (E&ITD) 075-007. 10 September 2015. URL: <https://www.act.nato.int/images/stories/structure/jft/ptecs/etd-075-007.pdf> (дата звернення: 25.12.2023).

13. NATO standard AMSP-01. NATO Modelling And Simulation Standards Profile. Edition D Version 1. February 2018. Published by the NATO Standardization Office (NSO). URL: <https://www.sto.nato.int/public/AMSP-01-ED-D-V1-E.pdf> (дата звернення: 20.02.2024).

УДК 37.018:37.01:37.04

Колісник-Гуменюк Юлія,
доктор пед. наук, доцент, доцент
кафедри технологічної освіти, факультет технологій та дизайну, Українського
державного університету імені Михайла Драгоманова.

СПРЯМУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Анотація. Національне виховання в університетському середовищі сприяє створенню патріотичного настрою, вдосконаленню національної ідентичності та збільшенню почуття гордості за свою країну. Це важлива складова громадянського виховання та готовності студентів до активної участі у суспільному житті.

Ключові слова: національне виховання, вища освіта, національно-патріотичне виховання, традиції, освіта.

Kolisnyk-Humeniuk Yuliia,
Doctor of pedagogic sciences, associate professor, associate professor
Department of technological education, Faculty of Technology and Design,
Ukrainian Mykhailo Drahomanov State University.

DIRECTING INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION TO THE NATIONAL EDUCATION OF YOUTH STUDENTS

Abstract. National education in the university environment contributes to the creation of a patriotic mood, the improvement of national identity and an increase in the sense of pride for one's country. This is an important component of civic education and students' readiness for active participation in public life.

Key words: national education, higher education, national-patriotic education, traditions, education.